

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrskse slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto:	
doma	3 K.
v Ameriko	6 K.
Za naročnike Marijinoga lista, če se jih več na eden naslov pošila, doma	2 K.
v Ameriko vsakomi na njegov naslov	5 K.
Cena ednoga falata je domá za naročnike Marijinoga lista 4 filerova, za nenaročnike 6 filerova.	

Dobijo se
Novine Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga pri
KLEKL JOŽEFI
vpok. pleb. v Čerensovcih.
Cserföld Zalamegye. Naročninai dopisi se tudi k tomi moro pošilati.

Cena Novin z Marijinim listom i Kalendarom Srca Jezušovoga vküp jena leto	
domá če za več naročnikov na eden naslov se pošilajo	4 K.
če samo za ednoga	5 K.
v Ameriko vsakomi naročniki na njegov lasten naslov	8 K.

Drági naročniki!

Slovenci mamó navado k novomi leti eden drugomi vsa dobra voščiti. Dovolite mi, naj se i jaz držim té lepe štarodavne navade. Dovolite mi, ka vas pozdravim s tistimi rečmi, štere mi je rojstna hiša v srce vcepila: „Bog vam daj v tom mladom leti krúha, vina, vsega dovolé, dúšnoga zveličanja pa največ“.

To je naš slovenski mladoletni pozdráv. Z tem vas obiščem jaz vu vaših hišaj i kučaj. Njegovo zelenje razsipavam na vaše družine v gorečih molitvah, da bi meli:

a) *krúha*, krúha vsakdenešnjega; ni eden dén da vam ne bi sfalo za dúšo i telo. Dúša je naime tudi lačna i potrebuje krúha. Za njo tudi prosim ga: — Jezušovo presvéto télo, njegove zveličanske navuke, — ka bi se dovolé napunila ž njim.

b) *Vino* mejte, od šteroga pravi sveto pismo, ka bi razveseljávalo človeče srcé. To vino, štero ne má mi, nego razvedri samo srcé, to vino, štero na svéto radost, na poštene pesmi raztégne srce mejte dovolé i nej tisto, po šterom se smečejo nogé pa káplesjo lúdjé.

Mejte vino, od šteroga se právi ka „devojke rodi“. Jezušova presvéta krv je to vino. To morejo piti iz svéte hoštije pri svétam obhajili mládi lúdjé, če ščéjo, ka bi je zvali za poštene dečke i poštene dekle. To vino mej i vživaj dovolé, drága, prelúbléna slovenska mladina.

c) *Vsega* devolé mejte. Mejte blagoslov v zakoni, pri povi, pri domačoj

stvári, mejte blagoslov pri prihodi i odhodi, pri deli i počitki, v zdravji i bolezní. Vsega mejte dovole; vsaki blagoslov i vsaki boži dár naj vas obišče i obsiple, najbolje pa

d) *dúšnoga zveličanja* mejte največ. Rastite dén od dnéva vsikdár bole v Božoj lúbézni; mejte vsikdár več za večno nebo zaslúženo; pomenjša naj se vam vsaki dén kazén ovoga sveta, prirašča pa naj vam stanovitnost v dobrom, ka kda oči zaprete telovne, bo vas srečna, blažena smrt ločila od toga sveta.

Stém pozdravom, stém želemjom vas pobodim na vašem skromnom, milom domi, drági naročniki i vas prosim za roko. Roko mi v roko položite, dajte se voditi. Jezušov sluga sem, ne zapelam vas na krive poti, nego na pot zveličanja. Dajte mi roko! Ostanite mi zvesti, verni naročniki! Napunite se s krúhom, vinom, ze vsim dobrim, najbolje pa z dúšnim zveličanjom, šteroga vam moje male, ali veliko lúbézen imajoče, *Novine* to mlado 1915-to leto prinašale bodo!

Klekl Jožef
vpok. pleb.

Naročite si Novine, Marijin list i kalendar Srca Jezušovoga!

Cena Novin Marijinoga lista i kalendara Srca Jezušovoga vküp jena leto:	
Za domače, če za več naročnikov na eden naslov se pošilajo	4 K
Če samo za ednoga	5 K
V Ameriko za vsakoga naročnika na njegov lasten naslov	8 K
Novine pihájajo vsaki tjeden, Marijin list vsaki mesec, kalendar pa vsako leto ednok proti konci leta.	

<i>Cena samo Novin je za domače</i>	3 K
<i>Za Amerikance</i>	6 K
<i>Za naročnike Marijinoga lista, če se jih na eden naslov več pošila na leto</i>	2 K
<i>Cena Marijinoga lista je za domače</i>	2 K
<i>Za amerikance</i>	3 K
<i>na leto.</i>	

K listi Marijinomi naročniki brezplačno dobijo kalendar Srca Jezušovoga. Za nenaročnike Marijinoga lista je cena kalendara domá 60 fill. V Ameriki 90 fill.

Vu to vso više popisano ceno je poštnina notrizračunana.

Novine, Marijin list i kalendar Srca Jezušovoga dobite pri

Klekl Jožefi,
vpok. plebanuši v Čerensovcih.
Cserföld, Zalam.

Tolažilne misli k novomi leti.

»Idi v zemlo Israelsko.«

— Mát. II. —

Či ne bi poznali okolščine rojstva Zveličitelovoga, bi se vsakojakči čúdivali, ka je to za delo, ka zveličar svetá, ki je Israelscom skoz dvejezero let bio po prorokaj naprejebéčuvani, zdaj z Egyptoma ide nazaj na náročaj bl. D. Marije na zemlo Israelsko.

Zaistino čúdivanja vredna boža osoda, štera je jedinorodjenoga Sinúj bozega v Egyptom poslála, naj se spunijo reči proroka: „z Egyptoma sam pozvao sína svojega.“ (Osee 11.) Sin boži je za to mogeo v Egyptom naj se prorokúvanja vu najménšem spunijo nad njim, ka naj nišče nemore praviti, ka je ne on tisti, šteroga so narodje čakali.

Pa rávno tá vernost boža vu spunjávanji svojih rečih, štere je prorokom na vústa dao, morejo biti na tolázbo nám, ki ne poznamo svoje osode, ne

vemo, ka čaka na nás v prihodnosti pa záto li moremo verno spunjávati božo to volo ino z ednákov dúsov vzéti z bože roke dobra i húda; rávno záto, ár je Bog veren v svojem obečánji, ki spuni svoje reči vsikdár v nájménšem túdi.

Nam je túdi obečao mir, svoj mir, šteroga svet ne more dati. Obečao nam je blagoslove, či mo njemi verno slúžili. Pa zdaj se nam tak vidi, ka ne míra, ka so srca naša túdi zburkana ino dúse naše ne nájdejo pokoja. Kelko src je zdaj v túgi, kelko očih pokoleo žgéče skuzé, kelko prsih se zdigáva v teškom zdihávanji pa je tema vseširrom okoli našega vüpanja, pa ne koga, ki bi nas potolažiti znao!

Da je pa pravica tak, ka bi se med denéšnjimiok olščinami túdi mogli znati potolažiti. Ne sme biti med nami nikoga, kí bi zgúbo svoje vüpanje za volo denéšnji težáv, ár je boža roka ober nás, štera zdaj vnoge tira v daléšnje kraje med velke težáve ino túdi v smrt, pa tá boža roka vodi njé, kí so odišli ino čuva nás, ki smo ešče domá.

Ka bi pravili oni, ki se zdaj že neščejo potolažiti z božov volov, či bi nam vsem prišla zapoved, kak je dána bila sv. Jožefi rekoč: „Stani gori, vzemi dete i mater njegovo i beži v Egyptom.“ Ništerni bi se znán dotéo pokali od srčne bolečine pa bi njim srcé počilo od žalosti, ka morejo povržti svoj dom, svojo štaló, svoje pohištvo, vse, s kem po ládali; Jožef pa, glejte, mirno stáne, ne píta, kak bo, ka de z hižov, meštrijov, on boga, ár njemi je Bog tak zapovedao.

Pa nám ne zapovedáva Bog tak velke težáve na sebé vzéti. Mi smo šče dozday samo dvojo zapoved dobili: Dajte síne i može, pa: Pomágajte tečas, ka so oni daleč, z goréčov lúbéznostjov domá eden ovomi vu vsakom deli i vsakoj potrebčini. To pa zapovedáva po voli víšiše oblásti, od štere sv. Pavel apoštol píše: „Višišoj oblásti pokorni bodite, ár ne je oblásti, či ne od Bogá.“ Od Boga je vsaka oblást ino vu vsem — zvún greha — smo jo dúžni proslúhnoti.

Pa je boj ne greh? Ne, nego jákost je to, či se što vojskúje za domovino. To je jákost, či što obleče orožjé ino ide bránit domáča ognjišča proti neprijáteli.

Ka bi se zgodilo, či bi oroženi neprijáteo vdiljek pomeo z svojom orožjom po toj domovini ino ne bi bilo nikoga, kí bi se njemi proti postavó? Či bi spožgao naše vesnice i mesta, odegnao našo márho, siní, hčeri ino

pústíno napravo z našega polá? Jeli ne bi te jezerokrát več joča bilo, jeli me bi te pravili vsi: da bi samo mí túdi mrejtí mogli, ka se ne bi eti nevolno mantrali.

Záto je boše, či ništeri idejo z nás, šterim se brezi bože vole ni vlás nemore zgúbiti, boše je, či krátko trpljenje mámo mí domá za volo tistih, šteri so bilí pa jih zdaj nega, ár po tom trpljenji pride rodoviten, more pridti dúgi, blázeni mir, šteroga nam Bog dá za denéšnje naše skuzé, či mo je z potrpežlivostjov ino z podánostjov v božo sv. volo točili.

Vojska.

Pet mesecov vojske je že za nami. Bila je to vojska tak krvava, kakše svet ne pomli. Stočilo se je morje skuz, pa prelejalo na potoke krvi. Gda se je začnola, je nišče nej vervao, ka bi se tak dugo nategnola. Mislili smo, ka se v par tjednaj dokonča. Zdaj je pa že preteklo pet celih mesecov, pa ešče nindri nega prave odločitve. Vüpajmo pa, ka to novo leto, štero se je zdaj začnola, naskori odvrne od nas to grozno vojsko, pa nam prinese zaželjeni mir.

Na srbskom bojišči je v zadnjem tjedni nej bilo spopadov. Naša armada se je razvrstila v novih postojankaj, prišle so njoj na pomoč túdi nove čete, pa se zdaj pripravla na nove boje, šteri se vsaki den znajo začnoti. S temi novimi bojami vüpa pritisnoti srbe nazaj pa pokazati, ka je nej bila tak premagana, kak se je to povsedi širilo. Odstavljeni je túdi vrhovni povelnik general Potiorek, pa je na njegovo mesto postavljeni vojvoda Eugen, general topničarije. To imenüvanje se je sprijalo povsedi z velkim veseljom pa je zbudilo v vseh nova vüpanja.

Na ruskom bojišči se je pali začnola bitka skoro na celoj črti. Rusi, štere so naše i nemške čete zasledüvale po zadnjih zmagovitih bojaj, so se zdaj uprli pa začnoli znova napadati. Te napade so naši povsedi srečno odbili. Ne ve se pa prav, či se je cela ruska armada postavila proti, ali pa samo zadnje čete. Bližanji dnevi to pokažejo.

Tisti kraji na Rusko-Polskom, gde so bili prle rusi, zdaj pa naši i nemci, so zavolo strašnih bojov zevsema opústošeni. Živeža nega nikšega, tak ka lüdje resan od glada morejo mirati.

Okoli trdnjave Przemisl, štero majo rusi obkoljeno, se vršijo zmirom boji. Naši vojaki vsaki čas pridejo z trdnjave pa napadajo ruse. Trdnjava je šče nikaj nej poškodüvana, či ravno ka že rusi več tjednov strelajo na njo.

Boji v Karpataj se vršijo dale. Rusi morejo povsedi bežati pred našimi. Županija Ung je očiščena rusov, samo mesto Užok šče majo v rokaj. V zadnjih dnevaj so zavzeli naši več jezero rusov. Dozdaj je na Austro-Vogrskom 200 jezero vojnih zavzetnikov.

Na francoskom bojišči so se túdi začnoli boji zadnji tjednen na celoj črti. Francozi i angleži, ki so se prle z vekšega samo branili, so zdaj začnoli napadati. Tej napadi so pa bili dozday brezi uspeha, zato ka nemška bojna črta stoji tak močno, ka je sovražnik nindri ne more predreti. Túdi na tom bojišči je čakati v bližanjih dnevaj važne dogodke, zato ka je vrhovni povelnik francoske armade, general Joffre, zapovedao napadati na celoj črti.

S türskoga bojišča je prišlo zadnji tjednen malo poročil. Na Kaukazi so se praj vršili spopadi med ruskimi pa med türskimi četami. V teh spopadaj so bilí rusi premagani pa pritišnjeni v beg. Na bojnom poli so pústili vnogo ranjencov i mrtvecov.

Tista türska armada, štera je namenjena za osvobojenje Egipta, se približavle Sueskomi prekopi.

Na Jadranskom morji so naši zadeli francosko admiralsko ladjo, eden podmorski čun so pa potopili.

Važnejši dogodki zadnjega tjedna so sledeči:

Nesreča v bitolskoj vojašnici. Z Soluna se poroča, ka se je v staroj topničarskoj vojašnici v Bitolji podro strop spalnice, gde so spali srbski regruti stari 17 do 20 let. Ranjenih je bilo 70, število mrtvih je pa nej znano.

Ruski car v Moskvi. Z Petrograda se poroča, ka se je ruski car pripelo s svojov rodbinov v Moskvo.

Rusija mobilizera 10 milijonov regrutov. Z Nemčije prihaja glas, ka je Rusija odredila novo mobilizacijo. Poleg te odredbe je pozvanih pod orožje 10 milijonov moštva. Či je to istina, bo mela Rusija v kratkom časi vnožino nove vojačije, ali malo vredne.

Velka zima v Galiciji. Zima v Galiciji, zlasti v Lembergji je praj tak ostra, ka je že polstoletja nej bilo v novembri i decembri takšega mraza. Ruski vojaki v Lembergji zavolo zime dosta trpijo, zato ka so šče nej dobili zimske obleke pa perila.

Nemški zrakoplovci obstrelavlejo Varšavo. Mesto Varšava je preživelo preminočo soboto grozno strahoto. Tri vüre, od 6, do 9 zajtra se je čüla grmlajca bomb, štere so kapale z zrakoplovov pa se proti razletavale. Več hiž se je podrlo. Včasi zatem se je čülo ječanje ranjencov pa jokanje tistih, šterim so

so bili spoklani dragi pred očmi. Bombe so metali nemški zrakoplovci. Vrgli so na mesto koli 80 bomb, štere so napravile množino škode. V Varšavi trdijo, ka so bombe zadele 1000 oseb.

Selitev ruskih uradov z Varšave v Vilno. Rusi se bojijo, či bi naše i nemške čete vtegnole zasesti Varšavo, zato se selijo politične oblasti z Varšave v Vilno.

Francosko-angleška vüpanja. Francozi pa angleži vüpajo, ka do sred januara očistijo francosko zemlo od nemcov, na konci januara pa Belgijo i pritisnejo nemško armado nazaj v Nemčijo. Ka bi to ležej dosegoli, zato ščejo spraviti na bojišče nove indijske čete, pa či bi potrebno bilo, tüdi japonske. Tozadevna pogajanja so že praj dokončana.

Kelko Francije i Belgije je v nemških rokaj? Edne francoske novine so zračunale, ka znasa prostor, šteroga so nemci zavzeli pa ga držijo v rokaj, v Franciji 20.000, v Belgiji pa 29.456 štirijaških kilometrov. (kvadrat kilometrov.)

Italijanski prostovolci na Francoskom. Angleške novine pišejo, ka bo naskori šo z Londona na bojišče bataljon italijanskih prostovolcov, šteri stoji z 1000 vojakov. V tom bataljoni se praj nahajajo tüdi španci, meksikanci pa argentinci. Garibaldijov zbor (to so tüdi italijani), šteri je že na Francoskom, je praj naraseo na 20.000 moštva.

Francoski vojaški pobegnjeneci. Nemške novine pišejo, ka znaša število francoskih vojaških pobegnjenecov poldrügi armadni zbor. Samo v Belgiji je 20.000 francoskih vojaških pobegnjenecov.

Francija presi od Japonske vojake. Francoska vlada je prosila Japonsko, naj njoj pošle več japonskih vojnih zborov, zato ka so že francozi meli preveč velke zgübitve. Japonska je pripravljena, ka bi poslala francozom pomoč, samo ka zahtevle za to tak visiko ceno, kakše njoj Francija nema vole obečati. — Edno drügo pročilo pa pravi, ka so že praj te dneve prišle prve japonske čete na Francosko.

Japonci zaplenoli že 41 nemških ladij. Nemške novine pišejo, ka so japonci od začetka vojske zaplenoli 41 nemških ladij. Skoro vse te ladje so spravili v japonsko pristanišče Nagasaki.

Mesto Bagdad poplavljeno. Reka Tigriš je poplavila velki del mesta Bagdad. Škoda je jako velka. Vničenih je več 2000 hiž.

Senuzi premagali indijske čete. Več jezero senuzov je zadelo na indijske

čete, gda so prestopili egipčansko mejo. Indijci so bili premagani. Senuzi so nato zaseli krajino do Gare, gde se začne karavanska cesta v Kairo. — Senuzi so türski zavezniki.

Mohamedanstvo proti Angliji. Z Carigrada se poroča, ka so lastni bratje vmorili gazalskoga šejka, ki vlada od Bagdada do Perzijskoga zaliva, zato ka se je dao podküpiti od angležov. Štirdeset jezer njegovih vojakov se zdaj šče vojsküvati proti angležom.

Naši potopili francoski čun. Povelstvo naše mornarice naznanja, ka se je našim stražnim ladjam posrečilo potopiti eden francoski podmorski čun, šteri se je zvao »Kurie«. Povelnika toga čuna pa 26 vojakov so naši rešili pa zavzeli, samo eden častnik menjka.

Zrakoplov nad srbsko-bolgarskov mejov. Nad gorami pri srbsko-bolgarskoj meji je priplavao od Dune zrakoplov. Obstrelavali so ga naj prle bulgarski, zatem rumunski, nazadnje pa tüdi srbski vojaki, samo ka so ga nej mogli zadeti. Nepoškodüvani je odleto.

Angleži zgübili tri križarke. V pomorskoj bitki pri Falklandskih otokaj — kak se to poroča z Argentinije — so nej bile potoplene samo nemške ladje, nego so tüdi angleži zgübili v toj bitki tri križarke.

Austrijski rdeči križ pomaga türskomi rdečemi polmeseci. Zvezno vodstvo austrijskoga rdečega križa je dovolilo predsedniki austrijskoga odbora, ka da türskomi rdečemi polmeseci 25.000 koron. — Szombathelyski rdeči križ je pa že poslao precu lepo šumo türskomi rdečemi polmeseci, šteri se je za to po budapeštinskem konzulu toplo zahvalo.

Izjava Bulgarije. Bulgarija je angležom, francozom i rusom znova določno izjavila, ka šče ostati nepristranska, pa ne bo delala nikše težave Rumuniji, či se ta zaplete v vojsko.

Boj z vucmi v Karpataj. Eden vojak piše: »Naš zbor se more v Karpataj boriti tüdi z vukami. Snočkar sam šo s štirami tivariši po patroli. Komaj smo prišli deset minot od tabora, pa smo že srečali dva velkiva vuka. Ednoga smo smeknoli z bajonetom, ednoga smo pa bujli z dvema streloma. Pred dvema dnevoma je raztrgao vuk ednoga husara, ki je spao v seni, pa je napadno tüdi njegovoga konja.

Papirnati telovniki. Na Češkom je dobila edna tovarna naročilo za 100 vagonov papirnatih telovnikov (prusle-

kov.) Telovniki bodo napravleni s posebnoga papira. Pravijo, ka so takši telovniki jako dobra obleka proti vlagi pa proti zimi.

Po raglom sodi na smrt obsojeni. V Moravskih Orlicaj so preminoči tje-den na smrt obsodili ednoga krojača zavolo razžaljenja Veličanstva i motenja javnoga mira. Razžaljenje Veličanstva je zakrivo stem, ka je od presvetloga krala gučao takše reči, štere so bile razžalive. Kak znano, se od krala i njegove rodbine ne sme praviti nikaj takšega, ka je razžalivo pa nespodobno. Kazen za takše prestopke je jako ostra, zlasti zdaj vojskinom časi.

Angleški nadpüšpek za hiter konec vojske. Angleški nadpüšpek z Jorka, gda je pokapao žrtve, štere so spadnole pri obstrelavanji Hartlepole, je izrazo želo, naj bi Angleška pa njemi zavezniki napravili hiter konec vojski.

Skrb sv. oče rimpapo za vojne zavzetnike. Naš sveti oča rimpapa narača püšpekom, naj določijo ednoga ali več dühovnikov, šteri naj skrbijo v püšpekijaj za düševno pa za telovno pomoč vojnim zavzetnikom. Nadale njim narača, naj se tej dühovniki potrüdijo, ka bi vojni zavzetniki kak najprle mogli po varnoj poti pošilati svojim domačim pisma, pa njim naznani, kak se njim godi.

Božič brez mirü. Na božič se je luti boj vršo posebno od strani rusov, ali naši so ga vitežko odbili.

Kda moro v vojaško službo stopiti, ki so pri zadnjem nabiranji za pri pravne bili spoznani?

Ki so leta 1887-, 1888-, 1889- i 1890-ga rojeni morejo januara 16-ga notrirukivati vsaki k svojemi vojaškomi poveljništvi. Po železnici se pelajo v 3-jem razredi brezplačno, ali svoje vojaško svedočanstvo moro dati, prle kak na vlák sédejo, pri blagájni ali kasi štemplati dati.

Ž sebov pa morejo vzéti toplo günjo, toplo spodnjo i gornjo obleko, topel, štrikani pruslek, zimski kaput, močno obütel, škér za jesti, šalico, vreče nahramno i stroška na dvá dni. Ki ne bi šteo bogati, ga posili odženejo, i bo kazni podvržen, štera zna stati iz teške dveletne voze.

Kaj se je godilo na bojišči, kda se je v Črensovcih pobožnost na čast Bl. D. Marije za zmago naše vojske zvršavala?

Pred pobožnostjov je prišeo žalosten glas z Srbije, ka so tam naše čete zavolo premoči neprijátelske mogle Belgrad povrči i nazaj se potegnóti. To se je 5-ga decembra godilo. V Galiciji je pa rus že Krakovo meo zapasano, štero če dobi, se njemi olehša pot do Beča i Pešta. I gledajte, kak smo začéli jezeri i jezeri prositi dec. 8-ga zaistino z celim srcem Prečisto Devico Marijo za pomoč, je té dén 5000 rusov vlovlenih po prvoj zmági nad njimi i od 13-ga do 16-ga decembra, kda se je najlepše pri nas pobožnost vršila, kda se je najbolje Bl. Dev. Marija na pomoč zazávala, kda so se z duhovniki vred jezeri njej i po njej lüblénomi Jezuš i posvetili i njega ž njov vréd edno vüro molili v oltárskom svestvi skritoga i na molbo položenoga — pravim rávno v tom hipi so naše čete od Krakove odbile ruse, je pri *Limanowa* vési premagale popolnoma, iz med njih vlovile 43 jezér, vmorile pa teliko, ka so je dvá tjedna mogli naši zakápati.

Ki ne verje, naj tají Marijino pomoč. Mi pa, ki verjemo, ka na prošnjo svoje matere lübléni Jezuš vse včini, dajmo hvalo njemi, ka je naše mile prošnje poslühno i po njih odičo svojo lübléno mater, ár je po njej, po njénaj prošnji dao zmago našim četam.

Božič na bojišči.

Dobrohotna srca so se na stežaj odprla do naših vojakov k božiči, naj na den, kda je svet najveksi boži dar, samoga Boga dobo, tüdi oni zavživajo topločo lübeznosti, ki so na težavnóm bojnóm poli.

Edna jaličova vejka z podobov apoštolskoga krála i zavitek z cigaretami, čokoládov, rožnimvencom i drügimi dari napunjen je prišeo do vsakšega naših vojakov i njim je prineseo pozdrav z domače zemlé, od domačih src, ki so v lübeznosti mislili na njé i darüvali za njé.

Meli so oni tüdi na svéti večér božo službo: navuk, molitve. Vojaški duhovnik njim je govorio od lübézni Jezušekove, ki je sam sebe za človeka dao, i ki zato zasluži, da bi mi tüdi

za njega darüvali svoje življenje. Takša lübezen je te vredna, ka bi angelje pri njej svoj slavospev glasili i boži mir oznanjali.

I kda njim je tak odkrio i pokazao v jaslaj ležécega i trpécega Jezušeka lübézen do njih, jih je pelao v dühi domo, na rojstni kraj, v rojstno zidino, v rojstno kučico, domačo cerkvico. Obüdo njim je v spomini, kak zdaj kleči njihova drobna dečica z materjov pred božičnim drevom, pred malim Jezušekom i kak ga prosi: pripelaj nam ajteka domo. V spomin njim je prineso njihove lübléne stariše, znance, rodbino, ki vsi prosijo iz srca za njé. Pred njé je postavo domačo cerkvico, kde se zdaj pripravla njihov lübléni duhoven pastér oprávljat sveto polnočno mešo, kde iz sto i jezerih src zadoni mila pesmica:

Zveličar preljübi rodi se nocoj.“

— Pa ne moglo dale. Trdi vojáki so se omehčili pa jokali na ves glás kak mala deca ob spomini na nepozábni, blázeni, domači sveti večér.

* * *

Ti strašna vojska, kak mila si vendar, ka pri Jezušekovih jaslicah geneš teliko src, štera že dugo ne so se srzila.

Dragim naročnikom k novomi leti za dár smo Novine z dvema stranoma poveksali. — Oh da bi nas teliko bilo, ka bi to dostakrat mogli napraviti!

Glási.

Ranjeni je poleg popisov o zgübi od 76-do 80-ga z našega kraja: Vinčec Števan, 48 p.

Kde ležijo naši ranjenci? Poleg poročil o ranjencih od 140—153-ga so z našega kraja: Horvat Pavel z Žitkovec, streljen v roko, v Beči; Vajda Adam ov Sv. Benedikta, zbetežao v Beči; Palkovič Janoš, 20 p. 5, st. streljen v črvo i v bedro, v Pragi; Žibek Jürrij, 20 p. 1. st. obetežo, v Budapesti; Cigan Janoš, 83. p. 6. st. streljen v pravo roko, v Gross-Ullesdorf-i; Sabo Vendelin z Petišavec, zbetežao, v Przeworsk-i; Benko Anton z Motovilec, streljen v nogo, v Tavern-i; Flider Karol od Grada, streljen v levi palec v Bad Darkau-i; Kozíc Filip, 83 p. 6. st. obetežo, v Gross-Ullersdorf-i; Mikič Janoš, razsekana prava roka, v Gross-Ullersdorf-i; Golubič Mikloš z Srdišča,

streljen v nogo, v Pragi; Varga Jürrij, 20. p. 5. st; streljen v glavo, v Beči; Žilavec Mihal z Domajinec v griži, v Beči; Dobrovič Mikloš, 48 p. obetežo, v Mokryszow-i; Gašpar Štefan z Adrianec, streljen v pravo nogo, v Neukirchen-i; Gutman Franc, 83. p. streljen v levo roko v Mokryszow-i; Horvat Desiderij, 83. p., obetežo v Mokryszow-i; Horvat Franc, 83. p; obetežo, v Mokryszow-i; Horvat Aleksander, 48 p. 14. st. streljen v levo roko, v Olomuci; Kovač Jožef, 83. p. streljen v levo roko, v Mokryszow-i; Bohár Ferenc z Mačkovec, streljen v levo roko, v Budapešti; Meitz Viktor z Pertoče, streljen v levo roko, v Krakovi, Smej Martin z Adrianec, streljen v Znaim-i, Küzmič Mihaly z Vidonec, streljen v roko, Krakovi; Küzmič Mihal, 83. p. 2. st., streljen v ramo, v Krakovi; Küzma Ivan, 20. p. 6. st., streljen v črvo, v Troppau-i; Vljaj Alojzij z Bodonec, streljen v bedro, v Kremsier-i; Horvat Ivan od Gráda v Brüni-i, Kičmár Matjaš, 48. p. 15. st., streljen v levo nogo, v Brünni; Kolenc Janoš, 48. p. 15. st., obetežo, v Kremsier-i; Pesnjak Jožef z Doleneec, streljen v levo koleno, v Mähr.-Weisskirchen-i; Maučec Alojzij z Bakovec, streljen v prst na roki, v Brünni-i; Poredoš Štefan z Bodonec, streljen v levo litko v Brünni-i; Rituper Karol z Markišavec, streljen v prsi, v Brünni-i; Rogač Ivan z Rogošovce, streljen v roko, v Weisskirchen-i, Dervarič Anton z Svtahovec, obetežo, v Iglau-i; Gomboc Janoš z Vučegomile streljen v pravo roko, v Iglau-i; Smodiš Štefan z Adrijánec (gornji), streljen v levo nogo, v Neuhaus-i; Borbély Venceslav z Pelišavec, streljen, v Beljak-i; Ratnik Anton z Vancavési, streljen v roko, v Iglau-i; Rogač Štefan z Nuskove, streljen v roko, v Iglau-i; Srce Jezušovo, daj njim potrplivost i popolno ozdravljenje!

Mrtev je: Kerec Sándor z Bodonec. Obetežo je na tifusi i mro v Krakovi. Srce Jezušovo daj njegovoj, düši večni pokoj!

Srci Jezušovomi darüvani. Naš višejšnji pastér je odrédo, da se njegova cela pušpekija more. Srci Jezušovomi darüvati, ka bi to močno Srce krepilo naša slaba srca v teh težavnih dnevah. Ta lepa misel je povsod toplo bila sprejeta i dnes na novo leto so se verniki po vseh farah goreče prekdali Božjemi Srci Odküpitelovomi. Ob desetletnici Marijinoga lista smo se mi slovinci Mariji zročili, ka bi po njej popolnoma Jezušovi postali. Kak lepo nam je zdaj po njej priti k Srci, — v — njenoga Jezušeka!

Zvonjenjé. Naš višesnji pastér je odredu, naj se po večernom zvonjenji v vsaki cerkvi vsi zvonovi oglasijo za časa boja, verniki pa naj molijo za mirajoče i pokojne vojake té čas.

Maticérkev odpústek podeli tistim, ki za mirajoče 3 Oča naše, 3 zdrave Marije i 3 dikabodi Bogi . . . zmolijo.

Jako dobro je zatem, párkrát zdehnoti: *Jezus, Mariji, Jožef!* Ki to zdihávanje, oprávi i kelikokrat je oprávi, telikokrat dobi sedemletne i sedemkrat štiridesetdnévne odpústke, če je ne v smrtnom grehi. Darújmo té odpústke, vnogokrat doblene za verne dúše n pokojnih vojakov. Ne morem vam zadosta toplo to obojo molitev priporáči.

Cena ovsa. Vogrska vlada je ovsa ceno v 24 koronah napravila.

Božične slavnosti za ranjence so se po celoj domovini genlivo vršile. Vsaka bolnišnica je dobila božično drevo i božične dare za ranjence na njem. Veselo so delale dobre dúše pri toj slovesnosti, naj nikeliko vendar plačajo jakim vojakom, ki so svojo krv prelevali za nás, za naš dom.

V Szombathely-i je 12 vojaških bolnišnic zdaj i vse té so mele i menúvano slovesnost. Sam višesnji pastér jih je več túdi pohodo; kam pa sám ne mogeo, tá je pa poslal svoje dühovnike i bogoslovce. Posebno gorečnost kažejo naši bogoslovci do ranjencov; ne samo, ka njim vestno dvorijo, nego za njihove dúše se túdi po včetovkom skrbijo. Nagučali so naime ti dobri kleriki vse ranjence, ka so se vsi lepo spovedali k božiči i z telom maloga Jezuška se nahranili, ki je mir prineseo v njihova srca.

Spodobne slovesnosti so bilé túdi v Kermedíni, Soboti, Monoštri, Dolnjoj Lendavi i drugih naših bližnjih krajev.

Prepovedani dohodki. Ministerstvo je prepovedalo tistim, ki za dohodek pšenico i žito dobivajo, samo to jemati, nego morejo mesto toga dvojega zrnja edno tréjtjino túdi drugoga vzéti, na priliko kukorice. Razložek cene med zrnjom pa v gotovih, penazah se lahko povrne.

Dári na ranjence. Düh Matyaš z Melinec 40 fill., Pleh Martina žena z Črensovec 1 K, 8. roža moškoga spola z V. Polane 3 kor. 60 fill., Kelenc Štefan z V. Polane 20 fill., Hozjan Marko z V. Polane 20 fill., Laki Štefan z V. Polane 10 fill., Kolenko Jožefa žena z Črensovec 5 K, edna ženska z V. Polane prt, stolna družba z Čer 19 fill., Horvat Treza z Žižkov 3 k., Bočkor Mikloš z Čöpinec 2 k., 5. roža sv. Ursule z M. Polane 2 k.,

5. roža z Nedelice 3 k. Zver Bara z Nedelice 5 koron, Draskovič Bara z Renkovec 60 fill., Horvat Marija z Türnišča 20 fill., Ferčak Bara z Renkovec 20 fill., Ūtroša Ana z G. Bistrice 3 k., Korén Bara z Renkovec 1 k., 1. roža z Türnišča 1 k. 20 fill., Horvát Bára z Renkovec 1 k., Režonja Geta z Gumilic 40 fill., 52. roža z Žižkov 3 k., Škafar Treza z Čerensovec 1 k., Hozjan Marija z Žižkov 40 fill., Kotnjek Kata z Trnja 1 k., Raj Jožef z G. Bistrice 1 k., Lütar Kata z D. Bistrice 40 fill. 11. roža z Žižkov 3 k. 20 fill., Jakšič Pavla žena z G. Bistrice 1 k., Magdič Orša z G. Bistrice 6 k., 73. roža z Sr. Bistrice 1 k. 70 fill., dečki čerensovski 1 k. 90 fill., Markoja Jožefa žena z Srednje Bistrice 1 k., Matjašéc Ana z Gomilic 1 k., Režonja Magda z Žižkov 40 fill., Zver Jožef z Chicago 3 k., Šerbič Marija z G. Bistrice jagodovo listje i sühi sad vküp 59 k. 29 fill. Cela svota doz-daj nabrana zanese; 1145 k. 08 fill. Máli Jezušek povrni vsem stotero nazáj.

Na božično drevo vojakov so darúvale zenske z D. Bistrice 4 k. Odposlano je v Budapest.

Bitje krvavo so napravili na Štefanje dečki törjanski po božoj službi v krčmi. Da se tak radi smícajo, dobro bo, če se zglasijo, ka do šli ráj srbsko ali rusko krv prelevat kak pa domačo bratovsko.

Dar Sodinšinske občine za ranjence je: 1 odeja posteljska za 14 koron, dva slamnjáka, 11 prtov, z vankošov, dve srakici, dve brisači, 9 vankošnic, 2 metercenta krumpišov, 50 kil pšenične mele, 20 belic, zeljnate glave, pét kil masti, slive, grah. To vse je prekdáno vlč. G. Slepec Ivani, sobočkomi esp. i pliv. Ki očinsko skrbi za ranjence v tamošnjoj bolnišnici ležéče.

V gotovčini je pa odposlano v Szombathely 24, v Budapest pa 12 koron. Máli Jezušek to veliko smilenost té mále občino obilno bo plačao edno.

Dar Marijinoga lista za naše vojake. Vredništvo Marijinoga lista je za božični dár 500 kalendarov Srca Jezušovoga darúvalo našim slovenskim vojakom.

Odlikovanje ednoga našega slovenskoga dečka. Rašćan Stefan z Male-Polone je dobo vitežki zlati križ i kaprolsko šaržo zato ka je med nevarnostjov lastnoga življenja ogledno i našemi vojaškomi poveljništvi naznano postojanke ruske. Bog daj vogrskoj domovini vnogo takših hrabrih slovenskih dečkov!

Ponizna prošnja do ljublenih cehskih kotrig. Po našoj lepoj slovenskoj krajini ešće izdaj cveté starinska cehská družba, štera vnogo dobra doprinaša Bogi na čast. Kelikokrat podignejo samo slovesnost bože službe z svojim svetljenjom, kelikokrat zemejo v obrambo pravice matere cérkvi, kelikokrat darújejo na cerkvene potreboče velike gotovčine njene kotrige! Poznam družbo, štera je en lepi oltár sama dala v ednoj cerkvi gorpostaviti.

J kda mi to dobrovolno delovanje vaše, ljubléni cehski očevje i bratje spoznamo, ponizno vas prosimo v tom žalostnom časi boja nato, ka bi svoje navadno k trémkráloš držano gošćenje letos opústili i bi tiste filere, štere bi zajeli i zapili, rajši obrnoli na dobre namene, zlasti za vojáke. Iz srca radi vzememo gori i v Novinaj objávimo vaše milo dáre, pošlite je samo notri i naznanite, na koj so namenjeni. Za to dobro delo pa bodete dvoje pločo slúžili: 1 záto ka se zatajite, 2) pa, ka smilenost kaže.

Raznotere reči.

Stroški vojske.

K vojski je dvoje potrebno: moč pa penezi. Tevi dve sredstvi sta natelko navezanivi edna na ovo, ka kem več je mobilizerane moči, tem več trbe i túdi penez. S penez brezi moči, pa z močjov, brezi penez se vojsküvati ne mogoče.

Samo po sebi se razmi, ka se je že dosta računalo, kelko bi stao eden boj. Natenci do filera preračunati, kak si to lejko vsaki misli, je ne mogoče. Takši račun pa, šteri bi tak približno kazao, je zato mogoče vküp postaviti. Za podlago toga računa se vzejejo stroški prvejših vojsk, pa nadale stroški šteri se v mirovnom časi dajo na vojaštvo. Či vzememo te podatke, potom tak približno lejko zračunamo, ka bo stala vojska, v štero smo se zapleli.

Francosko-nemška vojska, štera je od 17 jul. 1870. leta pa do 18 maja 1871 leta, to je vsevküp 305 dni trpela, je nemce stala 2 milijardi 65 milijon koron, to je vsaki den 6 milijonov 700.000 koron. Francoze je ta vojska stala, čí v račun vzememo túdi 5 milijard 700 milijonov koron vojne oškodnine, štero so nemcom mogli plačati, 9 milijard 329 milijon koron. Nemčija je svoje vojne stroške po dvakrat dobila nazaj plačene s tistov vojnov oškodninov, štero je premagana Francoska mogla plačati.

Angleško-burska vojska, štera je trpela od 11 okt. 1899 leta do 31 maja 1902 leta, je angleže stala 5 milijard 70 milijonov koron.

Rusko-japonska vojska, štera je trpela od 20 februara 1904 leta pa do konca augusta 1905 leta, je ruse stala 8 milijard 811 milijonov, japonsce pa 9 milijard 910 milijonov koron.

Vsi stroški balkanske vojske vseh držav se cenijo na 3 milijarde koron.

Število naše vojačije v bojnom časi je 2 milijon 860 jezero ljudi, štero se pa šče lejko zviša do 3 milijone.

Poleg računanja vojaških strokovnjakov se od 2 i pol milijona več ne pošle v vojsko. Stroški za teva dva i pol milijona vojakov se dnevno računajo poprek 20 milijonov koron, tak ka bi v boji, šteri bi trpo leto dni, pa bi se vseh dva pa pol milijona vojakov vojskivalo, stano 7 milijard 500 milijonov koron. K tomi pa trbé računati tudi kvar, šteri nastane po vojski, nadale zgubitev delazmožnih ljudi, tak ka stroške ednoletne vojske lejko računamo na 15 milijard koron.

Zapomliti pa moremo, ka je to vzeti te najvišiji račun. V resnici najmre vojni stroški ne bodo tak visiki, zato ka je nemogoče, ka bi zmirom vsa vojačija bila na bojišči, pa znamkar boj tudi ne bo trpo leto dni, ka prle henja. Zlasti bi se te znižali vojni stroški, či bi se posrečilo na ednom bojišči v kratkom časi dokončati boj, ka bi potom samo na edno bojišče pošilali vojake.

Kaj bo pa po boji? Po boji se hitro vse nazaj na dobre obrne. Zlasti tista država se v kratkom časi pomore, štera je zmagala. K tomi pa nanč ne trebe, ka bi dobila vojno oškodnino. Po boji pride včas naprej penazi, štere so zdaj zavólo bojazni skrili neštérni bogataši. Pa tudi tistí penazi, šteri so se dali za vojsko, ostanejo v državi, zato ka so se zdavali za živeš, orožje pa za vojno opravó domačim državlantom.

Jedino zgubljeni penazi bi bili tisti štere bi mogli plačati sovražniki, či bi nas premagao.

Zgodovina nam svedoči, ka so se navadno tudi premagane države hitro odpomogle, zato ka se v mirovnom časi, šteri po vojski pride, vsaki skrbi z podvojenimi močmi, kak bi mogeo v dober položaj spraviti sebe pa domovino.

Pregovori.

Nega takšega spomina, ka ga čas ne bi zbrisao; nega takše bolečine, ka je smrt ne bi na nikoj spravila.

Krčmara ne hvali prle, pokeč ti ne pove računa.

Prazna miseo je, či si što kaj domišlavle, ka je nej istina.

Što je mladost preživo v opojnosti, ne sme zameriti, či ga na starost zgaga peče.

Što govori, dostakrat ne ve, zakaj; što muči, on pa vseli zna.

Kelko je vredno mučanje, nas navči dostakrat tisti, ki zmirom žlabura.

Norost se vsigdar prime, je nasedliva, pamet pa malogda.

Koga Bog bije, ga rad ma, — pri lüdeh je pa ravno naopak.

Što spevle, more meti veselje; što se bije, more meti kuražo; što se ženi, more meti penaze. Tak je bilo pa bo.

Čüdno je, gda žakutor sam sebi pride pod žakucijo jemat.

Što dva zavca naednok lovi, nje-mi eden vujde, drugi pa odbeži.

Ženske jako grešijo, štere jezika ne krotijo; druge krivo sodijo, same v grehaj blodijo.

Što mirno, čisto vest ma, nebesa na zemli že pozna.

Pomagaj drugim z nevol, pomagao tebi bode Bog.

Voda vse opere, samo sramote ne. Nesreča hitro pride, pa pomali odide.

Bog dao nam je življenje v svojoj milosti, nas bo čuvao tudi v nevarnosti.

Gde je sreča, tam je tudi nesreča. Več ljudi je spomrlo od jela pa od pila, kak pa od glada pa od žeje.

Brada ne včini človeka za modroga, očalje pa ne za vučenoga.

Bole je s pametnim jokati, kak z bedakom spevati.

Brzne roke pa veselo srce ma Bog rad, pa lüdje tudi.

Boše je krivico trpeti, kak jo delati.

Brada njemi je zrasla, nego pameti njemi je ne prinesla.

Či pomagati ne moreš, moli z srca k Bogi za trpečega prijatela.

Oča nebeski daruje nam vse, darujmo zato mi njemi zahvalno srce.

Mladenec pravi z groba: »Bio mladenec sam črstev, prevzetén, vživao posvetno sam sladkost; pa či ravno mladoleten, skušao smrtno sam bridkost.«

Či slepec slepca vodi, oba v jamo spadneta.

Što krivice dobrovolno pretrpi — njemi Bog raj grehe odpusti.

Bog rad njemi srečo da, ki je smilenoga srca.

Bedakom posvetno blago več vala, kak poštenje pa jakost srca.

Betežnik: »Smrt, oh püsti me

živési! Dam ti srebra i zлата; druge prle poberi po sveti, ka je stiska lakota«. — Smrt: »Milost meni je neznana, či daš tudi mi celi svet; jaz sam od Boga poslána, viš, moj locen je že napet!«

Pošta.

Heg. M. Sod. 1 k. na samostan sem dobo. Naj vam povrne sv. Držina. Hvala prav lepa tudi na spoznanji za volo novin. **Zalik Jožef. Chicago. 4832. Broadovy.** Hvala na lepom želenji. Mali Jezusek naj tebi tudi podeli svoj nebeski mir. Toni je tudi vojak. Vsi smo po srednjen zdravi. Zdrav bodi. **Rad. Jos. Rakovnik.** Tudi tebi se iz celoga srca zahvalim na voščili. Prosim molitve tvoje. **Vuk Ivan Kanizsa.** Bog plati na lepih tvojih vrsticah. Novine ti pošilao bom, ali prle, kak odidete v ogenj, mi naznani če de je trebelo staviti. **Fr. kleriki. Zagreb.** Hvala na vašoj ljubézni. Podpirajte me z svojimi prošnjami. **Pozvék Jožef. Trezing.** Hvala na pozdravljenji. 3 k. za Novine sem dobo. Marijin list vam januara tudi pošlem. **Godina Ign. Szomb.** Hvala na srčnom voščili. Molite kaj zamé, vas prosim. **Krajnčkim ženskam.** Moršič Štefan z Krajne je zevzėti. Tam znajo ništérni nemški, naj pišejo v Beč na že dani naslov za poizvedo, v šterom mestu se rávno nahaja. Kúharov Lujz je tudi zevzėti. Od Kúzma Ferenca pa za stálno tečas nikaj ne moremo odgovoriti, dokeč ne vemo njegovo rojstno leto i kompanijo, v šteroj je služo. To nam naznanite. **Siftar Matjaš Strúkovci.** Zdaj je prišo glás, ka je Sečko Franc, rojen v Borejcih l. 1892-ga, ranjeni. Mesta ešče ne vemo, kde leži. **Ker. Vogr. Veržej.** Hvala na toplom želenji. Prosim molitve vajine. **God. Jož. Ljubljana.** Hvala na pozdravi. Jezusek naj te z tvojimi pajdaši vréd čuva. G. Plant. iskren pozdrav pošiljam. **Lajči. Tišina.** Hvala na pozdravi. Jezusek naj te obdrži v gorečnosti pri širjenji dobroga tiska. Stem si právi predgar, misijonar i teh pláčo boš služo. **Serec. Črnci.** Rávno to i vam odgovorim. **Sakovič J. Vadarci.** Prošene Novine dobite. Če morete, spravite jih ešče več vküp. Hvala na lepom božičnom i novoletnom pozdravi.